

Onderwerp Ontwerp Structuurvisie openbare ruimte vrijgeven voor inspraak	
Nummer	2017/215554
Portefeuillehouder	Sikkema, C.Y.
Programma/beleidsveld	4.1 Duurzame stedelijke ontwikkeling
Afdeling	STZ/BP
Auteur	Groot, A.M. de
Telefoonnummer	023-5113044
Email	agroot@haarlem.nl
Kernboodschap	<p>Conform het plan van aanpak en inhoudelijk in lijn met eerdere besprekingen met de commissie Beheer en Ontwikkeling heeft het college na participatie met de stad en de resultaten uit het milieueffectrapport een Ontwerp Structuurvisie opgesteld; 'Haarlem 2040, groen en bereikbaar'.</p> <p>Haarlem wil binnen de regio een aantrekkelijke, gezonde en bereikbare stad zijn. Met deze Ontwerp Structuurvisie openbare ruimte wil Haarlem de kwaliteit en beleving van de openbare ruimte verbeteren. Een stad met een prettige openbare ruimte. Een stad die de Haarlemmers en bezoekers verbindt met elkaar, het buitengebied en de natuur. Haarlem is ook een welkome stad voor bezoekers. Haarlem is economisch en sociaal sterk verbonden met de regio. Dat vereist een slimme afhandeling van regionale verkeersstromen en goede verbindingen voor voetgangers, fietsers en openbaar vervoer en autoverkeer.</p> <p>Het college besluit de Ontwerp Structuurvisie openbare ruimte (inclusief het milieueffectrapport) gedurende zes weken vrij te geven voor inspraak, nadat de commissies Beheer en Ontwikkeling zijn gehoord.</p> <p>Het vaststellen van een structuurvisie is een bevoegdheid van de raad ingevolge artikel 2.1 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro). Het college is belast met de voorbereiding daarvan.</p>
Behandelvoorstel voor commissie	Het college stuurt dit voorstel ter bespreking naar de commissie Beheer, waarbij ook de commissie Ontwikkeling wordt uitgenodigd. Het college vraagt de commissie of de ontwerp Structuurvisie geschikt wordt bevonden om het vrij te geven voor inspraak.
Relevante eerdere besluiten	<ul style="list-style-type: none"> - Informatienota Concept-ontwerp Structuurvisie openbare ruimte: Haarlem 2040 Groen en Bereikbaar (2017/81694), in commissies Beheer en Ontwikkeling op 23 en 30 maart 2017. - Collegebesluit Notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) voor de plan-m.e.r. procedure Structuurvisie openbare ruimte (2016/486754). Deze notitie is voor advies voorgelegd aan de commissie m.e.r. en er is gelegenheid tot inspraak is gegeven. - Opinienota Structuurvisie openbare ruimte: Duurzaam ontwikkelingsmodel mobiliteit en ruimte 2040 (2016/245554), in commissies Beheer en Ontwikkeling op 23 juni 2016. - Informatienota Inspraak- en communicatietraject Structuurvisie openbare ruimte

	<p>(2016/138363), in commissie Beheer en Ontwikkeling op 14 april 2016.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Informatienota Structuurvisie openbare ruimte; naar een duurzaam mobiliteitsmodel (2015/515566), in commissies Beheer en Ontwikkeling op 7 januari 2016. - Collegebesluit Plan van aanpak Structuurvisie openbare ruimte 3^e fase (2015/184256), in de commissies Beheer en Ontwikkeling op 17 juni 2015. - Collegebesluit Voorontwerp Structuurvisie openbare ruimte (inclusief participatienota) (2013/243920), in de commissies Beheer en Ontwikkeling op 22 augustus 2013. - Collegebesluit Hoofdlijnennotitie Structuurvisie openbare ruimte (2012/263392), in commissie Ontwikkeling op 4 oktober 2012.
<p>Besluit College d.d. 20 juni 2017</p>	<p>Het college van burgemeester en wethouders</p> <p>Besluit:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De Ontwerp Structuurvisie openbare ruimte (inclusief het milieueffectrapport) vrij te geven voor inspraak, nadat de commissies Beheer en Ontwikkeling zijn gehoord. 2. De zienswijzennotitie Notitie reikwijdte en detailniveau (NRD), waarin verslag wordt gedaan van de inspraakreacties op NRD, vast te stellen. De NRD heeft het college op 4 november 2016 ter inzage gelegd en is een processtap in het traject van het milieueffectrapport. 3. De uitvoeringagenda uit de Ontwerp Structuurvisie openbare ruimte te vertalen naar een uitvoeringsprogramma voor de periode 2018 – 2022 met een doorkijk naar de periode tot 2040. Dit programma is op een geaggregeerd niveau beschikbaar voorafgaand aan de behandeling van de Programmabegroting 2018-2022 en wordt nader uitgewerkt voor de Kadernota 2018. <p>de secretaris, de burgemeester,</p>

1. Inleiding

Haarlem wil binnen de regio een aantrekkelijke, gezonde en bereikbare stad zijn. Met de Structuurvisie openbare ruimte wil Haarlem de kwaliteit en beleving van de openbare ruimte verbeteren. Een stad met een prettige openbare ruimte. Een stad die de Haarlemmers en bezoekers verbindt met elkaar, het buitengebied en de natuur. Haarlem is ook een welkome stad voor bezoekers. Haarlem is economisch en sociaal sterk verbonden met de regio. Dat

vereist een slimme afhandeling van regionale verkeersstromen en goede/betere verbindingen voor voetgangers, fietsers en goede verbindingen voor, openbaar vervoer en autoverkeer. Haarlem vat haar brede doelstelling voor de openbare ruimte samen onder de titel van de Structuurvisie; ‘Haarlem 2040, groen en bereikbaar’.

Voor een goede kwaliteit en beleving van de openbare ruimte is het nodig om prioriteiten te stellen en keuzes te maken. Haarlem groeit en merkt dat het aantal claims op de openbare ruimte toeneemt. Zowel onder als boven de grond nemen de eisen van de verschillende gebruikers toe. Aparte busbanen, meer fietsers, meer water, meer groeiruimte voor bomen en gescheiden afvalinzameling betekenen allen claims op de openbare ruimte. Daar komt de komende jaren de opgave van de klimaatsverandering bij. Extremere temperaturen en heviger regenbuien vragen ook om aanpassing van de openbare ruimte. Ondertussen komen er meer mensen in Haarlem wonen en verblijven. Dat betekent dat het aantal gebruikers van de openbare ruimte verder zal groeien. Al deze claims zoeken hun plek in een openbare ruimte waarvan het oppervlak niet zal toenemen.

Haarlem heeft tot nu toe veel beleid gemaakt waarbij één aspect centraal staat. De optelsom van alle aparte beleidswensen leidt in de praktijk tot normconcurrentie. Dit wil zeggen dat door de schaarste aan ruimte de randvoorwaarden van verschillende beleidsterreinen elkaar in de stad in de weg zitten. Haarlem heeft daarom behoefte aan een integrale visie op de openbare ruimte, waarbij de claims onderling worden afgewogen en er heldere keuzes worden gemaakt over het gebruik van de openbare ruimte. Op deze manier wordt voorkomen dat op straat ‘van alles een beetje’ gebeurt of dat vitale maar minder sterke functies, zoals ruimte voor voetgangers, plantsoenen of speelruimte voor kinderen, worden weggedrukt.

2. Besluitpunten college

1. De Ontwerp Structuurvisie openbare ruimte (inclusief het milieueffectrapport) vrij te geven voor inspraak, nadat de commissies Beheer en Ontwikkeling zijn gehoord.
2. De zienswijzennotitie Notitie reikwijdte en detailniveau (NRD), waarin verslag wordt gedaan van de inspraakreacties op NRD, vast te stellen. De NRD heeft het college op 4 november 2016 ter inzage gelegd en is een processtap in het traject van het milieueffectrapport.
3. De uitvoeringsagenda uit de Ontwerp Structuurvisie openbare ruimte te vertalen naar een uitvoeringsprogramma voor de periode 2018 – 2022 met een doorkijk naar de periode tot 2040. Dit programma is op een geaggregeerd niveau beschikbaar voorafgaand aan de behandeling van de Programmabegroting 2018-2022 en wordt nader uitgewerkt voor de Kadernota 2018.

3. Beoogd resultaat

Het resultaat is een door de raad vastgestelde Structuurvisie openbare ruimte, waarin belangrijke keuzes worden gemaakt voor het behoud en versterken van de openbare ruimte, waarbij de schaarse ruimte zo goed mogelijk wordt benut en ingericht.

Door de Ontwerp Structuurvisie openbare ruimte vrij te geven voor inspraak wordt een noodzakelijke stap gezet om te komen tot een gedragen Structuurvisie.

4. Argumenten

Het voorstel past in het ingezet beleid

Het voorstel draagt bij aan het doel uit de Programmabegroting 2017-2021 om te komen tot een hoogwaardiger stedelijke omgeving, zodat de aantrekkelijkheid van Haarlem behouden blijft (zie: programma 4 Duurzame stedelijke vernieuwing).

Daarnaast wordt zowel in het coalitieprogramma Samen Doen! als het vorige coalitieakkoord de wens uitgesproken om te komen tot een Structuurvisie openbare ruimte.

De Structuurvisie openbare ruimte maakt keuzes en beschermt

De Structuurvisie Openbare ruimte biedt een integrale visie op de openbare ruimte van de stad. De eenduidige visie zorgt voor heldere keuzes vooraf. Daarmee wordt voorkomen dat bij de uitvoering van projecten verschillende ruimte claims willekeurig worden ‘gehonoreerd’ en waarbij minder sterke functies dreigen te worden weggedrukt.

Een Structuurvisie openbare ruimte biedt duidelijkheid

Met de Structuurvisie openbare ruimte kunnen toekomstige projecten in de openbare ruimte sneller en goedkoper worden gerealiseerd, doordat de gemeenteraad hierin kaders heeft vastgesteld voor de keuzes waarover nu nog per project wordt gediscussieerd. Dat gebeurt met name voor het eigen grondgebied, waar nodig wordt ook over de gemeentegrenzen heen gekeken.

De Structuurvisie openbare ruimte zorgt voor een integrale afweging van claims en belangen

In de aanloop naar deze Structuurvisie zijn zoveel mogelijk claims en gebruikers van de openbare ruimte in beeld gebracht. Op basis van deze inventarisatie is een afweging gemaakt die zoveel mogelijk recht doet aan de verschillende eisen die in het dagelijks gebruik aan de openbare ruimte van de stad gesteld worden.

Participatie heeft de Structuurvisie verrijkt

In de afgelopen periode heeft het college de vorige versie van de Structuurvisie – het conceptontwerp – na bespreking met de commissie Beheer en Ontwikkeling ter consultatie voorgelegd aan de stad, regio en andere belanghebbenden. Hierop is gereageerd tijdens de participatiebijeenkomsten over de Structuurvisie openbare ruimte (op 4 en 9 april 2017), per mail en via Facebook en van 24 maart tot en met 17 april 2017 op de website sorhaarlem.nl. De Structuurvisie bevat een participatiebijlage, waarin het college antwoord geeft op de binnengekomen naar thema geordende en samengevatte participatiereacties.

De participatie laat goed verschillende belangen en voorkeuren zien

De gemeente heeft veel reacties op de Structuurvisie gekregen van bewoners, belangengroepen en instanties. De reacties laten goed zien waar het om gaat: het maken van keuzes en het verschil in belangen. Zo vindt de een tunnel onder het Spaarne niet nodig en niet realistisch, terwijl het voor de ander een essentiële maatregel is. Of men vindt dat de ambities van de gemeente voor bijvoorbeeld groen en openbaar vervoer niet ver genoeg gaan, terwijl een ander zich zorgen maakt over de autobereikbaarheid van zijn huis of winkel.

Het milieueffectrapport ondersteunt de Structuurvisie

De afgelopen periode is het onderzoek voor het in de bijlage opgenomen milieueffectrapport uitgevoerd. Daarbij zijn de te verwachten effecten van de Structuurvisie openbare ruimte getoetst aan de regelgeving en aan de beleidsdoelen van de Structuurvisie. Het

milieueffectrapport is wettelijk verplicht omdat de Structuurvisie kaders stelt voor belangrijke ingrepen in de verkeersinfrastructuur.

De kaders voor dit onderzoek heeft het college in november 2016 vastgesteld in zijn Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). Deze notitie is voor advies voorgelegd aan de commissie m.e.r. en er is gelegenheid tot inspraak gegeven.

De wijze van verwerking van het advies van de commissie m.e.r. en van de inhoudelijke zienswijzen op de NRD worden verantwoord in bijgevoegde zienswijzennotitie.

Het college voelt zich gesteund door de resultaten uit het milieueffectrapport. Daarin staat onder andere dat het milieueffectrapport: “...wijst uit dat de Structuurvisie een positieve impuls geeft aan ruimtelijke kwaliteit, gezondheid en welzijn in combinatie met verbetering van de bereikbaarheid en mobiliteit. Negatieve neveneffecten en risico's ten gevolge van het beleid doen zich voor op het vlak van stikstofdepositie op Natura 2000 gebied Kennemerland-Zuid en op het vlak van grondwatersysteem- en kwaliteit, funderingen en bodemarchief.” (blz. 4 milieueffectrapport, zie bijlage 2).

Voor de negatieve effecten geldt dat deze op relatief eenvoudige wijze kunnen worden gemitigeerd, met uitzondering van effecten voor archeologie.

Ook voor o.a. de neutrale effecten op stadsnatuur en weidevogelgebieden buiten de stad geldt dat deze met zorgvuldige uitvoering en maatwerkmaatregelen naar positief kunnen verbeteren.

Een Structuurvisie maakt Haarlem 2040-proof

Verandering gaat niet vanzelf. Met een duidelijk toekomstbeeld voor ogen kan Haarlem heel gericht investeren in de stad om binnen de regio in 2040 een groene en bereikbare stad te zijn. De Structuurvisie openbare ruimte hangt samen met de Toekomstvisie en de Omgevingswet, die naar verwachting vanaf 2019 zal gelden. De Structuurvisie openbare ruimte past binnen de richting die wordt ingezet in de Toekomstvisie. Verder loopt de visie vooruit op en gaat onderdeel uitmaken van de Omgevingsvisie.

Een lange termijn visie op de openbare ruimte is wettelijk verplicht

Het is een wettelijke verplichting om een lange termijn visie op te stellen op de ruimtelijke ontwikkeling. De gemeenteraad heeft in 2005 het Structuurplan Haarlem 2020 vastgesteld. Met het in werking treden van de Wet ruimtelijke ordening (2008) is dit structuurplan van rechtswege een structuurvisie geworden. Deze structuurvisie omvat echter voornamelijk een visie op de bebouwde omgeving van Haarlem en de ontwikkeling ervan. Voor de onbebouwde omgeving is op het schaalniveau van de structuurvisie onvoldoende richtinggevend kader beschikbaar. Als deelherziening van de bestaande structuurvisie zal de nieuwe Structuurvisie openbare ruimte het kader bieden voor de ruimtelijke ontwikkeling van de openbare ruimte in de stad. Na invoering van de Omgevingswet kan de Structuurvisie openbare ruimte worden opgenomen in de verplichte Omgevingsvisie en -plan.

De Structuurvisie openbare ruimte bevat nieuwe elementen

Naar aanleiding van de bespreking met de raadscommissies, de participatie en het milieueffectrapport is de Ontwerp Structuurvisie aangevuld. Naast deze verbeteringen en een aanvullingen bevat de Ontwerp Structuurvisie openbare ruimte een aantal nieuwe onderdelen.

De belangrijkste zijn:

- De Structuurvisie is nu ook vertaald in een visiekaart met toelichting.
- Een uitvoeringsagenda (zie onder ‘financiële consequenties’)

- Een stappenplan bij de afwegingsmethodiek openbare ruimte. Hiermee kunnen de verschillende ruimteclaims tegen elkaar worden afgewogen en geeft de gemeente handvatten om de netwerken tegen elkaar af te wegen. De afwegingsmethodiek is een essentieel onderdeel van de Structuurvisie.
Voor de concrete toepassing zal het college de ambtelijke organisatie de opdracht geven om de afwegingsmethodiek openbare ruimte uit te werken in procesafspraken over hoe in Haarlem projecten worden uitgevoerd en hoe regie kan worden gevoerd op het plaatsen van objecten in de openbare ruimte.
- Een korte uitwerking van de algemene regel dat daar waar sprake is van strijdig beleid tussen de Structuurvisie openbare ruimte en eerder vastgestelde beleidsdocumenten, de Structuurvisie prevaleert.
In het kader van de Omgevingswet wordt de komende jaren al het beleid geanalyseerd en waar nodig ook herzien. Mogelijke strijdigheden tussen de Structuurvisie/Omgevingsvisie en sectoraal beleid zullen de komende jaren worden gesynchroniseerd.
- Er is een nieuw beleidstraject toegevoegd over ontmoeten, spelen en bewegen. Dit traject bestaat eruit dat de komende jaren wordt in beeld wordt gebracht wat er nodig is om de openbare ruimte goed in te richten voor ouderen, voor kinderen en voor ontmoeten, spelen en bewegen.
- De lijnen op de themakaarten zijn aangepast.
- Ten slotte is in het kader van het onderwerp klimaatadaptatie aan de themakaart hittestress een themakaart water op straat toegevoegd.

Financiële consequenties

Het vrijgeven van de Ontwerp Structuurvisie openbare ruimte voor inspraak heeft nauwelijks financiële consequenties. De realisatie van de Structuurvisie uiteraard wel. Daarom bevat de visie nu ook een uitvoeringsagenda. De uitvoeringsagenda heeft vooral tot doel om de strategie aan te geven waarmee de ambities uit de Structuurvisie kunnen worden gerealiseerd. De uitvoeringsagenda kent een aantal sporen (sleutelprojecten, vertaling van de hoofdkeuzen in projecten, beleidstrajecten en regionale sleutelprojecten) die na vaststelling van de Structuurvisie, gekoppeld aan de financiële consequenties, worden uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma, dat eveneens aan de raad zal worden voorgelegd.

Beleidsmatige consequenties

De toekomstvisie Haarlem 2040 wordt richtinggevend voor toekomstige beleidsvoorstellen en uitvoeringsprogramma's op het gebied financiële gevolgen.

De maatregelen die Haarlem moet nemen om de doelen van de Structuurvisie openbare ruimte te realiseren leveren de stad veel op, maar vereisen ook aanzienlijke investeringen.

Met de Structuurvisie openbare ruimte kunnen toekomstige projecten in de openbare ruimte sneller en goedkoper worden gerealiseerd. De gemeenteraad stelt hiermee immers de kaders vast voor de keuzes waarover nu nog per project wordt gediscussieerd. De Structuurvisie geldt voor het grondgebied van de gemeente Haarlem. Voor sommige zaken, bijvoorbeeld groen en mobiliteit, wordt over de gemeentegrenzen heen gekeken.

De Structuurvisie geeft een visie op het gebruik van de openbare ruimte. De handvatten voor de netwerken zijn ook bruikbaar in de mazen (de plaatsen/buurtten tussen de netwerken). In de mazen spelen lokale opgaven voor de openbare ruimte: speelruimte, parkeersituaties,

bomen, geveltuinen en verblijfsveiligheid. Allerlei zaken die de kwaliteit van de directe leefomgeving uitdrukken. Voor de mazen is niet onderzocht of en in welke mate de handvatten voor de netwerken bruikbaar zijn. Dat was ook niet het doel van deze Structuurvisie.

5. Risico's en kanttekeningen

Communicatierisico

De Structuurvisie openbare ruimte is een *stedelijke* visie. De Structuurvisie openbare ruimte doet uitspraken over de *netwerken*, niet over de buurtgebonden opgaven. Het risico bestaat dat de Structuurvisie openbare ruimte wordt gezien als een verzameling losse projecten. De (onderlinge) samenhang en volgtijdelijkheid van de uitvoering Structuurvisie openbare ruimte moet daarom steeds goed worden benadrukt.

6. Uitvoering

Communicatie

Na publicatie van het collegebesluit start de communicatie over de Ontwerp Structuurvisie en kan men reacties geven op de website www.sorhaarlem.nl.

De communicatie heeft als doel zoveel mogelijk mensen te informeren over de inhoud van de Structuurvisie en de mogelijkheid om daarop te reageren. Hiervoor worden diverse middelen ingezet (website, Facebook etc.).

Voorafgaand aan de inspraakperiode van de Structuurvisie wordt een persbericht verstuurd en een kennisgeving geplaatst op de gemeenschappelijke voorziening voor officiële publicaties (DROP). Verder wordt de mogelijkheid geboden om via de website sorhaarlem.nl een inspraakreactie te geven. Daarnaast worden twee inspraakbijeenkomsten georganiseerd.

Inspraak

De Ontwerp Structuurvisie wordt vrijgegeven voor inspraak. Stad, regio en andere belanghebbenden worden uitgenodigd over de inhoud van de Structuurvisie hun zienswijze te geven. Aangezien een *formele* inspraakperiode uit zes aangesloten weken bestaat, zal deze nog niet gelijk na de commissiebespreking plaatsvinden.

De officiële inspraaktermijn start op 18 augustus en sluit op 29 september. Reacties die eerder binnen komen worden ambtshalve meegenomen.

Advies van de commissie m.e.r.

Ten slotte is het wettelijk verplicht de commissie m.e.r. een toetsingsadvies te laten uitvoeren op het milieueffectrapport.

Vaststelling Structuurvisie openbare ruimte

Na de inspraaktermijn worden de inspraakreacties en het advies van de commissie m.e.r. verwerkt in de uiteindelijke Structuurvisie openbare ruimte. Deze wordt (samen met de milieueffectrapport) eind 2017 ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad.

7. Bijlagen

Bijlage 1: Ontwerp Structuurvisie openbare ruimte: Haarlem 2040 groen en bereikbaar, inclusief de participatienota concept-ontwerp Structuurvisie openbare ruimte

Bijlage 2a: Plan-MER (milieueffectrapport) Structuurvisie openbare ruimte: milieu en omgevingsinformatie voor de besluitvorming over de Structuurvisie

Bijlage 2b: Bijlage bij Plan-MER (milieueffectrapport) Structuurvisie openbare ruimte

Bijlage 3: Zienswijzennotitie Notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) voor de plan-m.e.r.